

Asia: VN/33301/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturvaoikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit

Muutos on kannatettava. Avoimien korkeakouluopintojen suorittamisen helpottaminen edistää osaamisen kehittämistä. Myös yksilön ja viranomaisen työkuorman keventäminen ilmoitusvelvollisuus poistamalla on hyvä edistysaskel.

Muutoksen tavoitteiden toteutumisen kannalta olisi tärkeää ottaa huomioon avoimen korkeakoulutuksen lisäksi myös erillisillä opinto-oikeuksilla suoritettavat opinnot. Esimerkiksi tekniikan alalla ja ICT-alalla suoritetaan merkittävä määrä opintoja, jotka on toteutettu myöntämällä opiskelijalle erillinen opinto-oikeus (esim. FITech). Näillä aloilla avoimen yliopistokoulutuksen tarjonta on verrattain vähäistä. Avoimessa korkeakoulussa suoritettavat opinnot ja erillisillä opinto-oikeuksilla suoritettavat opinnot ovat käytännössä kohdejoukoltaan, toteutukseltaan ja tarkoitukseltaan samanlaisia opintoja. Esitetyn lakimuutoksen tavoitteiden kannalta olisi johdonmukaista kohdella näitä hallinnollisesti eri tavoin järjestettäviä opintoja lainsäädännössä samalla tavalla.

Akava ehdottaa, että lakimuutos ulotetaan koskemaan myös mainittuja erillisillä opinto-oikeuksilla toteutettavia koulutuksia.

Olemme ehdottaneet opiskeluoikeuksien laajentamista työttömyysturvalla tässä esityksessä esitettyä laajemmin. Mielestämme työttömyysturvalla opiskelemisen oikeuksia pitää lisätä edelleen.

2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista

-

3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista

-

4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

-

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidätekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?

-

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

-

Taulu Heikki
Akava ry